

KULTURDEPARTEMENTET
Postboks 8030 DEP
0030 OSLO

Høring - endring i lov om avleveringsplikt for allment tilgjengelig dokument

Vi viser til Kulturdepartementets høring av 10. desember 2012 vedrørende ovennevnte.

Nasjonalbiblioteket har en viktig oppgave med å bevare samtiden for ettertiden. Skatteetaten ser at utvalget av dokumentasjon vil bli ufullstendig uten digitale dokumenter. Vi støtter derfor en regulering av dette i pliktavleveringsloven. For vår del vil de foreslåtte endringer få betydning for våre nettsider, **skatteetaten.no**, vår deltakelse på sosiale samfunn, herunder facebookside vår **Skatten min**, og for våre trykte skjemaer og veiledningsmateriale.

Etter vår vurdering er det positivt at **skatteetaten.no** også blir tatt vare på av Nasjonalbiblioteket, og at historiske versjoner gjøres tilgjengelig på egnede måter. Vi forutsetter at selve innhøstingen av dokumenter skjer slik at nettstedet ikke belastes unødvendig. Dette er særlig viktig i tidspunktene rundt utlegging av skattelister, innlevering av selvangivelsen osv. For at innhøstingen ikke skal bli hindret er det dessuten nødvendig med noen flere tekniske detaljer rundt innsamlingen. Vi legger til grunn at vi vil motta dette dersom forslaget blir vedtatt.

Der nettsiden inneholder personopplysninger blir spørsmålet hvordan man skal vekte personvern hensyn opp mot bevaringshensyn. I høringsnotatets punkt 8.3.5 og 8.3.9 legges det opp til at åpne sider på sosiale nettsamfunn skal høstes inn. Vi legger til grunn at dette bl.a. vil gjelde våre facebooksider **Skatten min**.

Skattedirektoratet ser at materiale fra sosiale nettsamfunn kan være interessant for ettertiden, men stiller spørsmål ved om hensynet til den enkeltes personvern blir tilstrekkelig ivaretatt her. Erfaring tilsier at enkeltbrukere, på tross av klare retningslinjer og brukervilkår, kan komme til å gi opplysninger om tredjemenn, taushetsbelagte opplysninger, personopplysninger mv. gjennom slike kanaler. En eier av et slikt nettsted har en viss mulighet til å moderere sidene, og dermed bidra til å redusere omfanget av og den tidsperioden hvor opplysningene ligger allment tilgjengelige. Ved innhøsting av nettsteder som beskrevet i forslaget kan imidlertid konsekvensene for den enkelte bli uheldige, da man her i mindre grad vil ha mulighet til å korrigere og eventuelt slette informasjon ved behov. Slik vi leser forslaget er det ikke gjort noen avgrensinger i hvilke typer opplysninger som skal samles inn *forutsatt at disse er publisert uten tilgangsbegrensning*. Som vist til i høringsnotatet har bl.a. Personvernemnda pekt på at en del av de ytringene som er allment

tilgjengelige på Internett har en annen og mer privat karakter enn fysiske dokumenter som samles inn og tas vare på i dag. Etter vår vurdering må ikke muligheten for å glemme enkelte handlinger og ytringer over tid undervurderes. Hvordan skal tiden lege alle sår når alt er tilgjengelig hos Nasjonalbiblioteket til evig tid?

Det foreslås riktignok en mulighet for å begrense *tilgangen* til materialet i punkt 8.3.9.5 (klausulering og sletting), men vilkårene er svært strenge. Skatteetaten viser dessuten til at personopplysningslovens begrep *sensitive personopplysninger* er lite dekkende for hvilke opplysninger som oppfattes som *skjermingsverdige*. Tidligere undersøkelser har f.eks. vist at opplysninger om økonomiske forhold oppfattes som mer følsomt enn typiske sensitive personopplysninger som fagforeningstilhørighet og politisk oppfatning (TØI rapport 789/2005). Dersom det ikke gjøres noen begrensinger i hvilket materiale som samles inn, er det svært viktig å vurdere om klausulering og tilgangsbegrensning også skal tillates i andre tilfeller enn de foreslåtte.

Selv om en eier av et nettsted modererer sine sider på sosiale medier, vil det kunne forekomme at opplysninger om tredjemenn, samt taushetsbelagte eller sensitive personopplysninger blir høstet før dette blir gjort. Det er liten grad av forutberegnlighet i denne sammenheng, og tilfældigheter kan derfor spille en uforholdsmessig rolle i forhold til hvilke skjermingsverdige opplysninger som blir lagret. En eventuell innhøsting bør derfor skje på tidspunkt som reduserer faren for dette, f.eks. til bestemte tider på døgnet/i uken.

Det foreslås at bruk av robots.txt og tilsvarende søkemotorimmuniseringer ikke skal hensynstas ved innsamlingen. Årsaken er at en nærmere vurdering viser at disse blir brukt som *forretningsmessig skjerming*. Vi stusser over denne konklusjonen i og med at bl.a. Personvernemnda og Personvernkommissjonen har vist til bruk av robots.txt som mulig virkemiddel for å skjerm materialet av personvern hensyn, og at f.eks. slettmeg.no anbefaler slik bruk for å kontrollere tilgangen til bl.a. blogger. **Skatteetaten.no** bruker imidlertid søkemotorimmunisering først og fremst for å legge tilrette for en bedre nettside fordi innholdet på enkelte nettsider kan fremstå som misvisende eller irrelevant ved kategoriseringen av området som helhet. Det er f.eks. hensiktsmessig at tidligere års skattesatser er tilgjengelig på våre nettsider, men det er ikke nødvendigvis ønskelig at disse indekseres. For dokumentasjons- og forskningsformål er det imidlertid ikke noe i veien for at disse høstes inn.

I høringen vises det til at man i Sverige har valgt å ikke høste inn sider med robot.txt, og at det i Finland foretas konkrete vurderinger av om slike sider skal høstes inn eller ikke. Årsaken til disse begrensningene er ikke utdypet. Dersom man tar utgangspunkt i den finske modellen kan man ivareta departementets ønske om å samle inn sider der immunisering benyttes av forretningsmessig hensyn, og samtidig utelate sider man antar skjermes av andre grunner. Skattedirektoratet anser at en slik bruk av søkemotorimmunisering kan gi den enkelte bedre kontroll over egne personopplysninger, samtidig som man ikke trenger å tilgangsbegrense nettsiden. En slik løsning kan imidlertid være svært ressurskrevende å gjennomføre i praksis.

Skatteetaten viser til høringsnotatets punkt 8.3.9.3 om informasjonsplikt. Vi forutsetter at Nasjonalbiblioteket informerer om innsamlingen i god tid før denne starter, slik at personer som ikke ønsker at deres opplysninger skal samles inn kan benytte andre kontaktkanaler.

Når det gjelder den foreslåtte retten til å kunne kreve **digitale grunnlagsdokument**, ser vi at dette kan være ressursbesparende for Nasjonalbiblioteket. For vår del har vi ingen motforestillinger mot forslaget. Rent praktisk bør oversendelsen gjennomføres slik at den administrative belastningen blir minst mulig for både avgiver og mottaker. Vi legger til grunn at Kulturdepartementet vil komme tilbake med forslag til praktisk gjennomføringsmetode dersom dette blir aktuelt.

Det fremstår som om det største volumet av dokumentasjon som skal samles inn i medhold av pliktavleveringsloven *aktivt skal samles inn av Nasjonalbiblioteket selv*. Vi vil derfor anbefale at loven gis et navn som i større grad reflekterer at store deler av vår felles kulturarv ikke *avleveres*, men *innhøstes*.

Med hilsen

Anita Grini

Seksjonssjef

Rettsavdelingen, skatteforvaltning

Skattedirektoratet

Aslaug Bendiksen

Kopi: Finansdepartementet